

Bruxelles, 19. travnja 2024.
(OR. en)

8957/24

SOC 284
GENDER 66
ECOFIN 450
JAI 637

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	7623/1/24 REV 1
Predmet:	Nacrt zaključaka Vijeća o ekonomskom osnaživanju i financijskoj neovisnosti žena kao putu prema stvarnoj rodnoj ravnopravnosti – <i>odobrenje</i>

1. Predsjedništvo je pripremlilo Nacrt zaključaka Vijeća o ekonomskom osnaživanju i financijskoj neovisnosti žena kao putu prema stvarnoj rodnoj ravnopravnosti.
2. Zaključci se temelje na izvješću Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) naslovljenom *Financial independence and gender equality: joining the dots between income, wealth and power* („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”), koje je navedeno u dok. 9019/24.
3. Članovi i članice Radne skupine za socijalna pitanja razmotrili su zaključke 29. veljače, 18. ožujka i 12. travnja 2024.
4. Postignut je načelni dogovor o nacrtu teksta navedenom u Prilogu ovoj napomeni.

5. Odbor stalnih predstavnika poziva se da:

- primi na znanje EIGE-ovo izvješće navedeno u dok. 9019/24 i
 - Nacrt zaključaka iz Priloga ovoj napomeni prosljedi Vijeću EPSCO kako bi ga odobrilo na sastanku 7. svibnja 2024.
-

**Ekonomsko osnaživanje i financijska neovisnost žena
kao put prema stvarnoj rodnoj ravnopravnosti
- Nacrt zaključaka Vijeća¹**

UVAŽAVAJUĆI DA:

1. Rodna ravnopravnost i ljudska prava u središtu su europskih vrijednosti. Ravnopravnost žena i muškaraca temeljno je načelo Europske unije sadržano u Ugovorima i Povelji Europske unije o temeljnim pravima.
2. Jednake mogućnosti i rodna ravnopravnost, uključujući jednako postupanje i jednake mogućnosti u pogledu sudjelovanja na tržištu rada, uvjeta zapošljavanja, napredovanja u karijeri, stjecanja mirovinskih prava, te jednake plaće za rad jednake vrijednosti i ravnoteže između poslovnog i privatnog života, priznati su u 2., 3., 9. i 15. načelu europskog stupa socijalnih prava koji su 2017. proglasili Europski parlament, Vijeće i Komisija.
3. U Pekinškoj platformi za djelovanje, koju su Ujedinjeni narodi usvojili na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama 1995., „žene i gospodarstvo” (područje F), uključujući promicanje ekonomske neovisnosti žena, utvrđeno je kao jedno od dvanaest ključnih problematičnih područja. Ondje se navodi da bi pri rješavanju tog problematičnog područja vlade i drugi akteri trebali promicati aktivnu i vidljivu politiku uključivanja rodne perspektive u sve politike i programe.

¹ Zaključci su sastavljeni u kontekstu pregleda provedbe Pekinške platforme za djelovanje, s posebnim naglaskom na ključnom problematičnom području F („žene i gospodarstvo”).

4. Konvencijom UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), čije su stranke sve države članice, poziva se na donošenje mjera za ukidanje diskriminacije žena u području gospodarskog života, osobito u pogledu prava na bankovne zajmove, hipoteke i druge oblike financijskih kredita,

PODSJEĆAJUĆI NA SLJEDEĆE:

5. Vijeće je 2019. pozvalo Europsku komisiju i države članice da promiču ekonomsku neovisnost žena i održiv i uključiv gospodarski rast te da „povećaju svoju usredotočenost na rodnu ravnopravnost u različitim fazama procesa europskog semestra, među ostalim radom na već postojećim pokazateljima rodne ravnopravnosti te, prema potrebi, razvojem novih, daljnjim razvojem prikupljanja podataka razvrstanih po spolu i statističkih metoda i analiza za praćenje napretka u području rodne ravnopravnosti”².
6. Vijeće je 2023. pozvalo Europsku komisiju i države članice da prepoznaju plaćeno i neplaćeno pružanje skrbi te da potiču „mobilizaciju i učinkovitu upotrebu sredstava i fondova EU-a za potporu provedbi europske strategije za skrb i preporuka Vijeća o dugotrajnoj skrbi te ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju kako bi se ostvario napredak u prijelazu sustavâ skrbi na cjelovite modele usmjerene na pojedinca i temeljene na zajednici radi poboljšanja priznavanja vrijednosti skrbi i iskorjenjivanja predrasuda i rodnih stereotipa”³.

² Dok. 14938/19.

³ Dok. 16094/1/23 REV 1.

7. Vijeće je 2023. ujedno pozvalo Europsku komisiju da „osigura da se pitanja rodne ravnopravnosti uključe u provedbu proračuna EU-a kako bi se uklonile trajne rodne razlike, posebice financiranjem mjera za poboljšanje rodne ravnopravnosti i ekonomskog osnaživanja žena u skladu s odgovarajućim programima potrošnje u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira, kao i potpunom provedbom metodologije Europske komisije za praćenje rashoda za rodnu ravnopravnost u proračunu EU-a” i da „osigura predstavljanje statističkih podataka razvrstanih prema spolu u izvješćima Komisije”⁴.
8. U Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost ističe se potreba za ulaganjem u snažnu infrastrukturu za skrb kako bi se osigurala rodna ravnopravnost i ekonomsko osnaživanje žena, izgradila otporna društva, vodila borba protiv nesigurnih uvjeta u sektorima u kojima prevladavaju žene, poticalo otvaranje radnih mjesta, sprečavali siromaštvo i socijalna isključenost te kako bi se postigao pozitivan učinak na bruto nacionalni dohodak (BDP) jer se time većem broju žena omogućuje sudjelovanje u plaćenom radu⁵.
9. Prema studiji Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) o gospodarskim koristima rodne ravnopravnosti u Europskoj uniji, poboljšanje rodne ravnopravnosti, među ostalim ekonomskim osnaživanjem žena, dovelo bi do povećanja BDP-a u EU-u za 9,6 % do 2050.⁶,

⁴ Dok. 9684/23.

⁵ SL L 57, 18.2.2021., str. 17–75.

⁶ *Economic benefits of gender equality in the European Union* („Gospodarske koristi rodne ravnopravnosti u Europskoj uniji”), str. 2.

PRIMJEĆUJUĆI da:

10. „Uspjeh u rodno ravnopravnom gospodarstvu” strateški je prioritet Komisijine Strategije za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025., u kojoj se naglašava da bi „žene i muškarci u svoj svojoj raznolikosti trebali imati jednake mogućnosti za uspjeh i ekonomsku neovisnost, biti jednako plaćeni za rad jednake vrijednosti, imati jednak pristup financiranju i primati pravedne mirovine”⁷.
11. U izvješću naslovljenom *Financial independence and gender equality: joining the dots between income, wealth and power* („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”) EIGE iznosi dokaze o rodnim nejednakostima u pogledu financijske neovisnosti u EU-u s posebnim naglaskom na dosadašnjoj definiciji koncepta financijske neovisnosti i analizira štetne posljedice financijske ovisnosti, uključujući ekonomsko nasilje⁸.
12. EIGE smatra da je ekonomsko i financijsko osnaživanje žena „proces kroz koji žene dobivaju moć i kontrolu nad svojim vlastitim životima i stječu mogućnost izbora”. Financijsku neovisnost definira kao višedimenzionalan koncept koji obuhvaća dohodak, bogatstvo i moć/kontrolu kako bi se opsežnije obuhvatili brojni aspekti rodne neravnopravnosti.

⁷ Vidjeti dok. 6678/20.

⁸ EIGE (2024), *Financial independence and gender equality* („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”), dok. 9019/24, str. ix–xiv i str. 15.

13. I dalje postoje trajne rodne razlike na štetu žena u pogledu zapošljavanja, plaće, zarade i dohotka, uključujući mirovine, te skrbi, bogatstva i pristupa kreditima⁹. Te razlike proizlaze iz horizontalne i vertikalne rodne segregacije i manjeg sudjelovanja žena na tržištu rada. Žene su prekomjerno zastupljene u radu na nepuno radno vrijeme i u slabo plaćenim sektorima zbog rodno uvjetovanih prepreka i rodni stereotipa.
14. Nejednaka podjela neplaćenog pružanja skrbi i rada u kućanstvu između žena i muškaraca također stavlja žene u nepovoljan položaj jer otežava njihovo ravnopravno sudjelovanje na tržištu rada te negativno utječe na njihove prihode i financijsku neovisnost¹⁰. U 2022. razlika u plaći na temelju spola u EU-u i dalje je iznosila oko 12,7 %. EIGE procjenjuje da razlika u bogatstvu na temelju spola odraslih samaca u dobi od 18 do 60 godina u osam država članica iznosi 32 %, a procjene po pojedinačnim zemljama kreću se od 8 % do 49 %¹¹. Istodobno, razlika u mirovinama među spolovima, procijenjena na 26,1 % u 2022., povećava ranjivost žena kad je riječ o stopi rizika od siromaštva.
15. Prema studiji instituta EIGE, rodno uvjetovane razlike u zapošljavanju, plaći, zaradi, dohotku i bogatstvu osobito su izražene kod određenih skupina žena, kao što su samohrani roditelji, starije žene, žene migrantskog podrijetla i žene s uzdržavanom djecom¹². Druge ranjive skupine žena obuhvaćaju žene koje su žrtve nasilja, Romkinje, žene s invaliditetom i žene koje bježe od agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i nasilnih sukoba u drugim dijelovima svijeta.
16. U izvješću se zaključuje da je financijska neovisnost pitanje toga u kojoj se fazi životnog ciklusa žene nalaze i začarani krug te da nedostatak financijske neovisnosti otežava iskorištavanje prilika kojima bi se ona ojačala¹³.

⁹ EIGE (2024.), *Financial independence and gender equality* („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”), dok. 9019/24, str. 78.

¹⁰ EIGE (2023.) *A Better Work–Life Balance: Bridging the gender care gap* („Bolja ravnoteža između poslovnog i privatnog života: prevladavanje rodno uvjetovanih razlika u pružanju skrbi”).

¹¹ EIGE (2024.), *Financial independence and gender equality* („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”), dok. 9019/24, str. 35.

¹² EIGE (2024.), *Financial independence and gender equality* („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”), dok. 9019/24, str. 79.

¹³ Ibid., str. 63–64.

17. Prema Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2024., strukturom sustava oporezivanja može se promicati veća rodna ravnopravnost na tržištu rada, među ostalim ukidanjem zajedničkog oporezivanja, s obzirom na to da 78 % primatelja drugog dohotka u EU-u čine žene. U izvješću je istaknuto da sustavi zajedničkog progresivnog oporezivanja mogu negativno utjecati na zapošljavanje i odrađene sate primatelja drugog dohotka jer stvaraju visoko granično porezno opterećenje¹⁴. Kako je potvrdio EIGE, oporezivanje stoga ima velik utjecaj na financijsku neovisnost žena¹⁵.
18. Nedostatak financijske neovisnosti povećava rizik od siromaštva ili socijalne isključenosti žena, a pretpostavka o jednakoj raspodjeli resursa unutar kućanstva može prikriti stvarni opseg rodnih razlika kad je riječ o siromaštvu i oskudici.
19. Statistički podaci o dohotku koji su aktualno dostupni ne omogućuju potpunu analizu rodne ravnopravnosti jer ne pružaju podatke za svakog člana kućanstva niti odražavaju razlike između žena i muškaraca¹⁶. Nedostaju i raščlanjeni podaci o bogatstvu i štednji. Stoga je udio dohotka žena u kućanstvima precijenjen, a njihov rizik od siromaštva i materijalne oskudice podcijenjen.

¹⁴ Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2024., str. 57.

¹⁵ EIGE (2024.), *Financial independence and gender equality* („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”), dok. 9019/24, str. xii–xiii i str. 54–56.

¹⁶ Eurostat. *Metodologija statistike EU-a o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC) – financijsko siromaštvo starijih osoba*.

20. Naposljetku, prema studiji instituta EIGE financijska ovisnost povezana je s nizom negativnih ishoda, među ostalim s nižom razinom fizičkog i mentalnog zdravlja te s manje prilika za obrazovanje, plaćeno zaposlenje i poduzetničke aktivnosti. Osim toga, financijska ovisnost žena o njihovim partnerima može spriječiti žene da napuste ili prekinu nasilne veze, čime se za njih povećava rizik od nasilja koje vrše intimni partneri. Eurostatovo istraživanje o rodno uvjetovanom nasilju nad ženama i o drugim oblicima međuljudskog nasilja u EU-u (EU-GBV) pokazuje raširenost ekonomskog nasilja, pri čemu je od 4 % do 18 % žena izjavilo da im je partner zabranio da rade ili da kontrolira obiteljske financije i prekomjerno im nadzire trošenje.
21. Ovi se zaključci temelje na prethodnom radu i političkim obvezama koje su izrazili Vijeće, Komisija i Europski parlament te relevantni dionici u tom području, među ostalim u dokumentima navedenima u Prilogu,

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE POZIVA DRŽAVE ČLANICE da u skladu sa svojim nadležnostima:

22. sustavno integriraju perspektivu rodne ravnopravnosti u područje gospodarskih i financijskih politika i zakonodavstva, osobito:
- a) daljnjim poboljšanjem sudjelovanja žena na tržištu rada, osobito onih koje žele ući ili ponovno ući na tržište rada ili ostati na njemu, primjerice strukturom sustava oporezivanja i naknada, osobito uvođenjem poticaja i uklanjanjem odvrćajućih mjera, posebno za primatelje drugog dohotka u kućanstvu. To bi među ostalim moglo uključivati mjere u pogledu zajedničkog oporezivanja¹⁷, kako je navedeno u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2024.,
 - b) osiguravanjem rodno osjetljive potpore za žene kako bi se olakšao njihov ulazak ili ponovni ulazak na tržište rada, primjerice ponudom programa osposobljavanja za osnaživanje žena i poboljšanje njihovih vještina na tržištu rada,
 - c) promicanjem daljnjeg istraživanja i poboljšanjem dostupnosti podataka razvrstanih po spolu u području fiskalnih politika te razmatranjem mogućnosti procjene i uzimanja u obzir nejednakosti unutar kućanstva. Ako je to izvedivo i relevantno, podatke bi trebalo razvrstati i prema dobi, invaliditetu, sastavu kućanstva ili podrijetlu,
 - d) pristupanjem rješavanju pitanja rodno uvjetovanih razlika u pružanju skrbi promicanjem jednake raspodjele neplaćenog pružanja skrbi i odgovornosti u kućanstvu između žena i muškaraca, osobito osiguravanjem dostupne, cjenovno pristupačne i visokokvalitetne infrastrukture i usluga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te dugotrajne skrbi, u skladu s preporukama Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te o dugotrajnoj skrbi,
 - e) razmjenom primjera dobre prakse u pogledu rodno osjetljive analize u području pravnih okvira i imovinskih aranžmana brakova i izvanbračnih zajednica te njihova razvrgnuća, osobito uzimajući u obzir njihov utjecaj na financijsku neovisnost žena i muškaraca te rizik od ekonomskog nasilja,

¹⁷ Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2024., str. 12. i str. 57–58.

- f) nastojanjem da osiguraju da mirovinski sustavi sadržavaju perspektivu rodne ravnopravnosti i imaju dostatnu i adekvatnu pokrivenost i razine naknada kako bi bili pravedni te kako bi doprinijeli sprečavanju siromaštva i socijalne isključenosti u starijoj dobi, uz posvećivanje posebne pozornosti situaciji osoba koje su napravile prekide u karijeri kako bi se brinule o uzdržavanim osobama ili koje su bile na bolovanju. Važno je da se takvim sustavima uzmu u obzir kretanja u suvremenom društvu i njegovi promjenjivi oblici izvanbračnih zajednica kako bi se postigla veća rodna ravnopravnost, jamčeći pritom održivost mirovinskih sustava,
 - g) promicanjem i razvojem prikupljanja i analiziranja podataka razvrstanih po spolu o individualiziranom dohotku i transferima među kućanstvima i unutar njih,
 - h) poticanjem, razvojem i provedbom strategija za poboljšanje rodne ravnoteže u donošenju odluka u svim sektorima, osobito strategija za povećanje broja žena u postupcima oblikovanja gospodarskih i financijskih politika i donošenja odluka u svim fazama i na svim razinama,
23. pružaju prilike za obrazovanje i osposobljavanje kako bi se svim djevojčicama i dječacima te ženama i muškarcima u njihovim različitim situacijama i okolnostima omogućilo da steknu ili poboljšaju svoje obrazovanje i osposobljavanje, uključujući financijsku pismenost, i time povećaju svoje buduće izgleda za osiguravanje i održavanje financijske neovisnosti,

24. promiču rodno osjetljive mogućnosti cjeloživotnog učenja i osposobljavanja osmišljene za poboljšanje financijskog i digitalnog znanja i vještina, kao što su pismenost i numerička pismenost, za žene svih dobnih skupina, među ostalim putem naukovanja, internetskog osposobljavanja ili drugih načina kojima se uzimaju u obzir, među ostalim iz intersekcijske perspektive, različite nepovoljne okolnosti s kojima se žene mogu suočavati (npr. isključenje s tržišta rada, nedostatak pristupa financijskim uslugama ili njihovo nepoznavanje, nedostatak moći i kontrole te digitalni jaz među spolovima),
25. podupiru mjere za promicanje ženskog poduzetništva, vlasništva nad poduzećima i pristupa financijskim sredstvima, među ostalim putem namjenskih programa uzajamnog učenja,
26. promiču koordiniranu suradnju između institucija i aktera na tržištu rada, kao i institucija i aktera u socijalnom, obrazovnom i financijskom području te području osposobljavanja, uključujući privatni i javni sektor, kako bi se omogućilo sveobuhvatnije razumijevanje čimbenika relevantnih za financijsku neovisnost i ponašanje (npr. akumulacija mirovinskih prava, rizik od rodno uvjetovanog nasilja, uključujući ekonomsko nasilje, strategije i rizici financijske diversifikacije itd.) iz rodne perspektive,
27. potiču sudjelovanje privatnog sektora u promicanju jednakih mogućnosti i ekonomskog osnaživanja žena, među ostalim stvaranjem radnih okružja u kojima se rodna ravnopravnost i uključenost smatraju prioritetima, te drugim mjerama za poticanje financijske neovisnosti žena,
28. osiguraju da akcijski planovi za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja predviđeni predstojećom Direktivom o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji¹⁸ sadržavaju ciljne mjere za suzbijanje ekonomskog nasilja i podupiranje žena u njihovoj društvenoj i profesionalnoj reintegraciji,

¹⁸ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća od o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (COM(2022)105).

29. osiguraju koordinirano usmjeravanje nacionalne politike za sprečavanje ekonomskog nasilja i prisilne kontrole u svim oblicima, uključujući, na primjer, mjere za rješavanje problema zajmova i dugova koje je jedan od partnera ugovorio u ime kućanstva bez pristanka drugog partnera,
30. promiču dostupnost kvalitetnih i pristupačnih usluga financijskog savjetovanja i savjetovanja u vezi sa zaposlenjem za žrtve nasilja u obitelji, posebno za one koje su doživjele ekonomsko nasilje ili zlostavljanje,
31. podižu razinu svijesti, osobito među mladima, o zdravim, nenasilnim i ravnopravnim načinima rješavanja financijskih pitanja u kontekstu intimnih odnosa,
32. zajamče rodnu osjetljivost u istraživanjima i rade na prikupljanju, analizi i priopćavanju administrativnih i anketnih podataka razvrstanih prema spolu o ekonomskom nasilju i njegovoj povezanosti s financijskom (ne)ovisnošću, uzimajući u obzir minimalne standarde za prikupljanje podataka o nasilju nad ženama utvrđene u predstojećoj Direktivi o nasilju nad ženama,

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE DA, u skladu sa svojim nadležnostima i poštujući ulogu i autonomiju socijalnih partnera:

33. ojačaju mjere za osiguravanje postizanja ciljeva Pekinške platforme za djelovanje, kao i provedbe UN-ova Programa održivog razvoja do 2030., i to:
- a) nastojanjem da se ukloni razlika u plaćama na temelju spola, među ostalim pravodobnim i učinkovitim prenošenjem i provedbom Direktive o transparentnosti plaća,
 - b) primjenom dvojnog pristupa rodnoj ravnopravnosti provođenjem posebnih politika i mjera za rodnu ravnopravnost uz sustavnu integraciju perspektive rodne osviještenosti u sve socijalne, financijske i gospodarske politike, programe i proračune kako bi se otkrile i učinkovito smanjile rodne razlike u tim domenama,
 - c) razvojem i širenjem savjeta ili smjernica o ekonomskom osnaživanju i financijskoj neovisnosti žena te razvojem relevantnih kampanja za podizanje svijesti, uključujući u to nadležne subjekte kao što su tijela ili stručnjaci za ravnopravnost,
 - d) daljnjim poboljšanjem ravnoteže između poslovnog, obiteljskog i privatnog života učinkovitom provedbom i primjenom Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života, europske strategije za skrb i preporuka Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te dugotrajnoj skrbi, osobito u cilju olakšavanja sudjelovanja žena na tržištu rada,
 - e) razmatranjem daljnjih mjera za suzbijanje ekonomskog nasilja sa širim ciljem učinkovitog uklanjanja svih oblika rodno uvjetovanog nasilja i diskriminacije, posebno višestruke diskriminacije, uključujući interseksijsku diskriminaciju,
34. promiču mjere za potporu žrtvama nasilja u obitelji, uključujući mjere kojima im se pomaže da zadrže ili steknu financijsku neovisnost, kao što su mjere za zadržavanje zaposlenja ili mjere kojima se osigurava plaćeni dopust s posla,

35. zajedno s Odborom za socijalnu zaštitu (SPC) i Odborom za zapošljavanje (EMCO) rade na razvoju usklađenih podataka o osobnom bogatstvu koji se redovito prikupljaju i razvrstani su prema spolu i drugim intersekcijskim socijalnim obilježjima te razmotre mogućnost uključivanja tih podataka u EU-SILC u budućnosti,
36. u relevantna istraživanja EU-a uključe pitanja o dohotku i rashodima na individualnoj razini, o udruživanju dohotka i o njegovoj podjeli, razvrstano prema spolu i vrsti dohotka te, prema potrebi, drugim relevantnim varijablama,
37. uzmu u obzir i distribuiraju rezultate predstojeće europske studije temeljene na istraživanju EU-a o rodno uvjetovanom nasilju i drugim oblicima međuljudskog nasilja, koju koordinira Eurostat uz potporu EIGE-a i Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA),
38. olakšaju uzajamno učenje i promiču primjere dobre prakse među akterima uključenima u promicanje ekonomskog osnaživanja i financijske neovisnosti žena te rješavanje problema ekonomskog nasilja,
39. nastave se boriti protiv rodnih stereotipa, seksizma, rodnih uloga i rodnih normi, uključujući one zbog kojih muškarci obično imaju prevladavajuću ulogu u donošenju financijskih odluka, te podupiru ciljane programe osmišljene za uključivanje muškaraca i dječaka u borbu protiv rodnih stereotipa i diskriminacije, promiču ravnopravnu raspodjelu pružanja neplaćene skrbi i kućanskih poslova između žena i muškaraca, bez stereotipa, potiču djevojčice, dječake, žene i muškarce da odaberu obrazovna područja i zanimanja u skladu sa svojim sposobnostima i vještinama, a ne na temelju rodnih stereotipa, kako bi se povećao udio muškaraca u zanimanjima kao što su skrb i rani i predškolski odgoj, u kojima su žene trenutačno prekomjerno zastupljene, te kako bi se povećalo sudjelovanje žena u područjima STEM-a¹⁹,

¹⁹ Znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika.

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU DA:

40. podupire istraživanja o pitanju financijske neovisnosti žena kao višedimenzionalnom konceptu koji obuhvaća dohodak, bogatstvo i moć/kontrolu kako bi se opsežnije obuhvatili brojni aspekti rodne neravnopravnosti,
41. radi na razvoju standardnih pokazatelja za praćenje financijske neovisnosti, u suradnji s EIGE-om i uz doprinos Eurostata s obzirom na raspravu u SPC-u i EMCO-u, integrira relevantne pokazatelje ekonomskog nasilja u moguća buduća istraživanja na razini EU-a o rodno uvjetovanom nasilju i nasilju u obitelji,
42. podupire države članice u razvoju i provedbi učinkovitih strategija za poboljšanje rodne ravnoteže u gospodarskoj i financijskoj politici i donošenju odluka, osobito praćenjem pravilne provedbe i primjene Direktive o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama,
43. nastavi podupirati države članice u pogledu načina na koje nacionalni sustavi poreznih olakšica mogu djelovati kao financijski poticaji ili odvrćajuće mjere za zapošljavanje primatelja drugog dohotka u kućanstvu²⁰, među ostalim s pomoću inicijativa kojima se želi smanjiti nejednako financijsko opterećenje u obliku oporezivanja primatelja drugog dohotka u kućanstvu, kao što je, na primjer, promicanje individualizacije sustava poreza na dohodak,
44. poboljša uključivanje rodne osviještenosti u gospodarske politike EU-a, među ostalim u europskom semestru,
45. promiče daljnja istraživanja i prikuplja podatke razvrstane po spolu o gospodarstvu skrbi, potrebama za skrbi i zanimanjima u području skrbi, kao i o statusu formalnih i neformalnih pružatelja skrbi i njihovim radnim uvjetima u skladu s europskom strategijom za skrb,

²⁰ Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2024., str. 57–58.

Vidjeti, na primjer:

Rastrigina, O., Verashchagina, A., *Secondary earners and fiscal policies in Europe* („Primatelji drugog dohotka i fiskalne politike u Europi”), studija koju je naručila Europska komisija, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača, Ured za publikacije, 2015. Poveznica: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a48ea2ce-7eef-4106-afe2-692a9de13d5e> i

Europska komisija, Glavna uprava za ekonomske i financijske poslove, *The Macroeconomic Benefits of Gender Equality* („Makroekonomske koristi rodne ravnopravnosti”), gospodarsko izvješće br. 071, ožujak 2022. Poveznica: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/e1e9946c-6b83-4df5-ae38-8baadeb22bee_en?filename=eb071_en.pdf.

46. nastavi pratiti napredak u pogledu zakonodavstva, politika i mjera za smanjenje razlika u plaćama i mirovinama na temelju spola nadovezujući se na postojeće procese, osobito trogodišnje izvješće o primjerenosti mirovina, te nastavi razmjenu primjera dobre prakse u tom području,
47. podupire financiranje rodno osjetljivih programa obrazovanja i osposobljavanja kako bi se poboljšalo financijsko znanje i vještine, uključujući numeričku, financijsku i digitalnu pismenost, s naglaskom na ženama i djevojčicama,
48. uvede kampanje za podizanje svijesti o novim pravima za radnike u Direktivi o transparentnosti plaća i Direktivi o ravnoteži između poslovnog i privatnog života kako bi se osiguralo da građani znaju svoja prava i mogu ih ostvariti,
49. prati napredak i informiranost te razmjenjuje primjere dobre prakse u području politika za uklanjanje rodnih razlika, posebno u pogledu Preporuke Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku, europske strategije za skrb, preporuka Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i dugotrajnoj skrbi te direktiva o ravnoteži između poslovnog i privatnog života, o minimalnoj plaći i o transparentnosti plaća,
50. nastavi rad u područjima utvrđenima u Strategiji za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025. i osigura da se dugoročna strateška predanost promicanju rodne ravnopravnosti održi i dodatno ojača nakon 2025. na temelju snažnog daljnjeg postupanja na razini institucija, što uključuje novu strategiju u kojoj se utvrđuju prioritete na razini EU-a i koja služi kao orijentir za djelovanje na nacionalnoj razini.

Referentni dokumenti

1. Međuinstitucijski dokumenti EU-a

Europska komisija, Glavno tajništvo, Europski stup socijalnih prava, Ured za publikacije, 2017., <https://data.europa.eu/doi/10.2792/95934>

Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2024. (6073/24)

2. Zakonodavstvo EU-a

Direktiva (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU (SL L 188, 12.7.2019., str. 79–93)

Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17–75)

Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2022/2381 od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama (SL L 315, 7.12.2022., str. 44–59)

Direktiva (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i mehanizama izvršenja (SL L 132, 17.5.2023., str. 21–44)

3. Vijeće

Zaključci Vijeća od 13. lipnja 2019. naslovljeni „Uklanjanje rodni razlika u plaćama: ključne politike i mjere” (dok. 10349/19)

Zaključci Vijeća od 24. listopada 2019. naslovljeni „Ekonomija dobiti” (dok. 13432/19)

Zaključci Vijeća od 10. prosinca 2019. naslovljeni „Rodno ravnopravna gospodarstva u EU-u: daljnji koraci” (dok. 14938/19)

Zaključci Vijeća od 1. prosinca 2020. naslovljeni „Uklanjanje rodni razlika u plaćama: vrednovanje i raspodjela plaćenog rada i neplaćenog pružanja skrbi” (dok. 13584/20)

Preporuka Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.)

Preporuka Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljevi iz Barcelone za 2030. (SL C 484, 20.12.2022., str. 1.)

Zaključci Vijeća od 12. lipnja 2023. naslovljeni „Uključivanje perspektive rodne ravnopravnosti u politike, programe i proračune” (dok. 9684/23)

Zaključci Vijeća od 29. studenoga 2023. naslovljeni „Prijelaz sustavâ skrbi tijekom života na cjelovite modele potpore usmjerene na pojedinca i temeljene na zajednici koji uključuju rodnu perspektivu” (dok. 16094/1/23 REV 1)

4. Europska komisija

Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025., 6678/20 (referentna oznaka Komisije: COM(2020) 152 final)

A European Care Strategy for caregivers and care receivers („Europska strategija za skrb za pružatelje i primatelje skrbi”) (referentna oznaka Komisije: COM(2022) 440 final)

Odluka Komisije od 17. rujna 2012. o Eurostatu (2012/504/EU)

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća od 8. ožujka 2022. o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (COM(2022)105 final)

Metodologija statistike EU-a o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC) – financijsko siromaštvo starijih osoba, Eurostat, 2022.

Razlika u mirovinama među spolovima prema dobnoj skupini, Eurostat, 2022.

Statistički podaci o razlici u plaći na temelju spola, Eurostat, 2023.

5. Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)

Gender Impact Assessment: Gender Mainstreaming Toolkit („Procjena utjecaja na rodnu ravnopravnost: skup alata za rodno osviještenu politiku”), 2016.

Economic benefits of gender equality in the European Union („Gospodarske koristi rodne ravnopravnosti u Europskoj uniji”), 2023.

A Better Work-Life Balance: Bridging the gender care gap („Bolja ravnoteža između poslovnog i privatnog života: prevladavanje rodno uvjetovanih razlika u pružanju skrbi”), 2023.

Financial independence and gender equality: joining the dots between income, wealth and power („Financijska neovisnost i rodna ravnopravnost: povezanost dohotka, bogatstva i moći”) (9019/24)

6. Ujedinjeni narodi

Pekinška deklaracija i Platforma za djelovanje (Program UN-a za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena)

Konvencija UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)
